

Co-funded by
the European Union

Erasmus+KA2 проект DEFEP

*Дистанційна освіта майбутнього: кращі практики ЄС у відповідь
на запити сучасних здобувачів вищої освіти та ринку праці*

ТИПОВИЙ СТАНДАРТ ДОРАДНИЦТВА ТА КОУЧИНГУ (за дистанційної форми здобуття вищої освіти)

UNIVERSITÄT
DES
SAARLANDES

Universidad
Rey Juan Carlos

UNIVERSITATEA TEHNICĂ
A MOLDOVEI

ПРЕАМБУЛА

- Типовий стандарт не є оригінальним текстом та укладачі не претендують на авторство і першоджерело.
- Типовий стандарт розроблено в рамках реалізації проєкту Erasmus+KA2 DEFER «Дистанційна освіта майбутнього: кращі практики ЄС у відповідь на запити сучасних здобувачів вищої освіти та ринку праці».
- Типовий стандарт створено на основі існуючих європейських і вітчизняних практик, нормативних документів, методичних розробок окремих закладів вищої освіти, а також на матеріалах і кейсах Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти тощо.
- У Типовому стандарті враховано досвід університетів-партнерів по проєкту DEFER з України, Молдови, Німеччини, Іспанії, Італії, результати соціологічного опитування, аналітичного звіту та монографії, виконаних в рамках проєкту.
- Типовий стандарт застосовний до дистанційної форми здобуття вищої освіти.
- Типовий стандарт враховує особливості, пов'язані із цифровими технологіями та віддаленим форматом організації освітнього процесу на дистанційній формі здобуття вищої освіти. Водночас, основні принципи політики дорадництва і коучингу у закладі вищої освіти, описані в Типовому стандарті, є універсальними для усіх форм здобуття вищої освіти.
- На підставі Типового стандарту заклад вищої освіти розробляє власний Стандарт дорадництва і коучингу (далі — Стандарт) або імплементує у відповідні положення закладу вищої освіти норми Типового стандарту, що стосуються дистанційної форми здобуття вищої освіти.

ЗМІСТ

1. 4

2. 6

3. 7

4. 7

5. 7

6. 8

ДОДАТОК 1

8

ДОДАТОК 2

10

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Стандарт дорадництва та коучингу визначає основні засади комунікації учасників освітнього процесу для їх професійного та емоційного зростання і розвитку, інформаційної підтримки, розвитку вміння бути гнучкими у своєму світогляді та розкривати свій внутрішній потенціал для досягнення програмних результатів навчання та формування загальних і фахових компетентностей.

1.2. Метою дорадництва та коучингу є: розкриття внутрішніх ресурсів учасників освітнього процесу; вибір вектору професійного розвитку як науково-педагогічними працівниками, так і здобувачами вищої освіти; вибір пріоритетів та подолання внутрішніх обмежень для подальшої самореалізації учасників освітнього процесу; трансформація ролі науково-педагогічного працівника як коуча та дорадника для нового погляду на його взаємодію із здобувачами вищої освіти у навчально-виховному процесі.

1.3. Завданням дорадництва та коучингу є: виховання у здобувачів вищої освіти відповідальності за їх рішення та вчинки; забезпечення стійкої внутрішню мотивацію здобувача вищої освіти до опанування професійними компетентностями; активізація та мотивація здобувачів вищої освіти до навчання, власної реалізації, постійного самовдосконалення, безперервної самоосвіти; професійне зростання науково-педагогічних працівників, менторів та тьюторів, щоб вони своєю чергою допомагали здобувачам вищої освіти досягати *hard skills* та *soft skills*.

1.4. У своїй діяльності дорадник та коуч керуються:

- 1) Конституцією України;
- 2) Законом України «Про вищу освіту»;
- 3) Статутом та внутрішніми нормативними документами університету;
- 4) цим Положенням.

1.5. Терміни, що використані в Стандарті:

- **дорадник** — той, хто здійснює педагогічне дорадництво, дає поради, радить що-небудь;
- **педагогічне дорадництво** — організована і цілеспрямована фахова діяльність дорадників (консультантів) у галузі освіти з надання дорадчих послуг, визначення й аналізу проблем науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти, розроблення порад і рекомендацій для їх розв'язання, системної інформаційної підтримки тощо;
- **коуч** — тренер, який допомагає особі стати більше ефективним у досягненні поставлених цілей. Завдання коуча полягає у тому, щоб допомогти особі досягти своєї мети власними силами. При дистанційній формі освіти основним завданням коуча є налагодження комунікації між науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти у цифровому просторі університету;

- **коучинг** — педагогічна практика, спрямована на досягнення конкретного результату, а не на вирішення загальної проблематики; концепція, згідно з якою ті, хто навчаються, повинні, насамперед, оволодіти навичкою самостійно направляти та коригувати своє навчання; технологія формування цифрової компетентності здобувачів вищої освіти при дистанційній формі освіти; техніка організаційно-педагогічного супроводу дистанційної форми освіти з використанням цифрових та інформаційних ресурсів, що передбачає створення оптимальних умов для розкриття потенціалу особистості здобувачів вищої освіти, що забезпечує тренування здібностей ефективно діяти і вчитися, розвиток навичок самостійного пізнавального пошуку, ефективного менеджменту власної навчальної діяльності. Цим коучинг принципово відрізняється від менторства. Це певний часовий відрізок, за який людина може розкрити свої таланти у тій чи іншій сфері.
- **коуч-сесія** — це форма комунікації у вигляді регулярних зустрічей (у т.ч. онлайн засобами телеконференцій, вебінарів, скайп-конференцій) коуча та здобувачів вищої освіти; індивідуальне консультування з різних питань за потреби.

1.6. Дорадником може бути будь-хто з числа науково-педагогічних працівників, які працюють в Університеті за основним місцем праці з метою надання освітніх послуг та проведення виховної роботи в академічних групах для формування загальних та професійних компетентностей у здобувачів, виховання фізично здорової особистості з притаманними їй цінностями сучасного українського виховання.

1.7. Коуч призначається з числа науково-педагогічних працівників, здобувачів освіти старших курсів або представників студентського самоврядування для надання можливої допомоги здобувачам вищої освіти, проведення індивідуальної виховної роботи, зв'язків з батьками здобувачів, з'ясування проблем студентського життя тощо. Коуч призначається наказом ректора за поданням директора навчально-наукового інституту / декана факультету. Виконувана ним робота планується в індивідуальному плані роботи науково-педагогічного працівника і зараховується під час звіту до розділу «Організаційна (виховна) робота». Коуча закріплюють за академічною групою, як правило, на весь період навчання в університеті. Заміна коуча може здійснюватися з поважних причин, якщо він не справився з виконанням доручення ректора.

1.8. Технологію коучингу, зокрема, при дистанційній формі освіти, можна застосовувати для ознайомлення із цифровим інформаційним середовищем університету, офіційним сайтом університету, електронним каталогом бібліотеки, платформою дистанційного навчання тощо.

2. ОБОВ'ЯЗКИ ДОРАДНИКА ТА КОУЧА

2.1. Підтримувати наміри здобувачів самостійно здобувати знання та формувати навички.

2.2. Дорадник здійснює навчально-консультативну допомогу щодо інформування, роз'яснення про соціально-економічну і політичну ситуацію у державі та світі, тенденції ринку праці, освіти і працевлаштування.

2.3. Дорадник проводить заходи, пов'язані з плануванням кар'єри і активним пошуком роботи. Забезпечує індивідуальну професійну консультацію здобувачів.

2.4. Дорадник підтримує співпрацю з іншими установами та роботодавцями.

2.5. Дорадник консультує сім'ї у проблемах навчання, виховання та розвитку здобувача.

2.6. Дорадник консультує педагогічних працівників у питаннях створення і реалізації освітніх інновацій, моніторингу якості освіти, підготовки методичного забезпечення, атестації та підвищення кваліфікації, аналізу і впровадження передового педагогічного досвіду.

2.7. Коуч складає план коуч-сесій на семестр, навчальний рік та затверджує його у директора навчально-наукового інституту / декана факультету. В кінці навчального року звітувати про виконану роботу.

2.8. Коуч проводить коуч-сесії згідно з розробленим планом коуч-сесій. Коуч-сесії можуть проводитися як у навчальному закладі, так і у синхронному дистанційному режимі за допомогою хмарних сервісів організації синхронного відеозв'язку. Коуч-сесія триває від 30 до 90 хвилин.

2.9. Коуч освоює і передає здобувачам вищої освіти нові знання у галузі цифрових технологій та цифрової освіти, а також ознайомлювати з особливостями електронної взаємодії науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти;

2.10. Коуч стимулює здобувачів вищої освіти до самостійного пошуку оптимальних рішень та відповідей на питання, що їх цікавлять.

2.11. Коуч сприяє створенню в академічній групі здорового морально-психологічного клімату, встановленню нормальних стосунків між здобувачами вищої освіти, науково-педагогічними працівниками та співробітниками університету, а також дотримання здобувачами вищої освіти інформаційної безпеки.

2.12. Коуч проводить індивідуальні бесіди зі здобувачами академічної групи, з'ясувати стан їх дисципліни та навчання, піклуватися та надавати допомогу здобувачам у розв'язанні проблем, які виникають під час навчання та адаптації в університетському середовищі.

2.13. Коуч сприяє створенню активу групи, сприяти їх входженню в студентську самоврядну організацію.

2.14. Коуч допомагає активу групи у формуванні студентського колективу, виробленні позитивних орієнтацій у здобувачів, спрямованих на здобуття знань,

підвищення загального культурного рівня, в утвердженні здорового способу життя тощо.

2.15. Коуч встановлює та підтримує зв'язки з батьками чи опікунами здобувачів. Своєчасно інформувати батьків чи опікунів про проблеми у студентському житті.

3. ПРАВА ДОРАДНИКА ТА КОУЧА

3.1. Проявляти академічну свободу та педагогічну ініціативу, включаючи свободу викладання, консультування, вільний вибір форм, методів і засобів навчання.

3.2. Користуватися бібліотекою, навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою інфраструктурою закладу освіти та послугами його структурних підрозділів у порядку, встановленому закладом освіти.

3.3. Доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності.

3.4. Висувати найкращих здобувачів групи за успіхи в навчанні, науковій, спортивній, культурно-масовій та громадській роботах до нагороджень та різних форм заохочень, подання на іменні стипендії.

3.5. Брати участь у зустрічах, на яких розглядаються питання, пов'язані з роботою академічної групи, а також представляти інтереси академічної групи.

3.6. Ініціювати перед адміністрацією застосування установлених форм дисциплінарного та адміністративного стягнення до здобувачів за допущені ними порушення інформаційної безпеки та навчальної дисципліни тощо.

3.7. Брати участь у рейтинговому оцінюванні професійних та організаторських здібностей підопічних здобувачів вищої освіти, виконання ними громадських доручень.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДОРАДНИКА ТА КОУЧА

4.1. Дорадник та коуч несуть відповідальність за:

- за невиконання обов'язків та перевищення службових повноважень, передбачених цим Стандартом;
- за недотримання конфіденційності в індивідуальній роботі зі здобувачами та розповсюдження інформації, що стосується особисто їх.

5. АНТИКОРУПЦІЙНІ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

5.1. Учасники освітнього процесу повністю дотримуються основних принципів запобігання корупції, забезпечують регулярну оцінку корупційних ризиків у своїй діяльності, здійснюють відповідні заходи щодо упередження та

врегулювання конфлікту інтересів та корупційних дій, що можуть виникнути при виконанні ними своїх обов'язків.

5.2. Учасники освітнього процесу зобов'язані виконувати вимоги Закону України «Про запобігання корупції».

5.3. Учасники освітнього процесу суворо забороняється прямо чи опосередковано використовувати надані їм службові повноваження чи пов'язані з ними можливості з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або давати обіцянки/пропозиції чи неправомірну вигоду особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

5.4. За вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень учасники освітнього процесу притягуються до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Стандарт дорадництва та коучингу в дистанційній освіті затверджується Вченою радою Університету і вводиться в дію наказом ректора Університету або особи, уповноваженої на виконання його обов'язків.

6.2. Зміни та / або доповнення до Стандарту розглядаються й затверджуються Вченою радою Університету і вводиться в дію наказом ректора Університету або особи, уповноваженої на виконання його обов'язків.

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕМИ КОУЧ-СЕСІЙ

1. Знайомство із здобувачами вищої освіти та їх анкетування;
2. Історія ЗВО та його сучасна структура. Досягнення ЗВО і перспективи його розвитку;
3. Ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку ЗВО та вимогами до поведінки на його території;
4. Ознайомлення з вимогами Положення про дистанційне навчання;
5. Особливості та основні вимоги до дистанційного навчання у ЗВО.
6. Університетська бібліотека, порядок користування навчально-методичною літературою та інформаційною системою ЗВО;
7. Поширені негативні явища сьогодення (наркоманія, пияцтво, правопорушення та ін.), шляхи запобігання їх розповсюдженню в молодіжному середовищі;
8. Про можливості самореалізації здобувачів ЗВО поза навчальним процесом;
9. Етика міжособистісних стосунків в університетському середовищі;
10. Поведінка здобувачів в екстремальних ситуаціях;
11. Обговорення актуальних проблем поточного життя ЗВО, області, України, людства.

ОРІЄНТОВНА СХЕМА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗДОБУВАЧА

1. Прізвище, ім'я та по батькові, рік народження. Ким, де і скільки працював до вступу у ЗВО. Місце роботи батьків, їх освіта. Склад сім'ї та її матеріальний стан. Ставлення батьків до вибраної здобувачем професії.
2. Стан здоров'я, фізичний розвиток здобувача.
3. Інтелектуальний розвиток, світогляд, широта та стійкість інтересів.
4. Морально-ділові якості здобувача, національна свідомість, патріотизм, почуття обов'язку і відповідальності, принциповість і скромність, найбільш характерні вчинки.
5. Загальна культура, культура спілкування і поведінки.
6. Успішність здобувача, його ставлення до навчання. Якими предметами захоплюється, як готує самостійні завдання (контрольні, курсові роботи, проекти тощо), мотиви навчання.
7. Ставлення до праці. Які види праці найбільш захоплюють? Як ставиться до самообслуговування, чергування в гуртожитку і т.п.? Рівень розвитку трудових умінь та навичок.
8. Громадська робота, інтереси, активність, уміння довести справу до завершення, залучити до роботи інших здобувачів, уміння керувати колегами і підкорятися їм, участь у самоуправлінні.

9. Місце здобувача в структурі міжособистісних взаємин у групі, соціально-психологічні прояви особистості: авторитетність, колективізм, лідерство, статус, друзі здобувача, ставлення до нього здобувачів його групи.

10. Характеристика пізнавальної діяльності здобувача, вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати.

11. Емоційно-вольові здібності здобувача, вплив почуттів на навчальний процес, ступінь розвитку інтелектуальних, морально-етичних здібностей, активність та цілеспрямованість, рішучість, вміння керувати своїми почуттями, настроєм.

12. Особливості темпераменту. Чи легко здобувач переходить з однієї справи на іншу?

13. Риси характеру здобувача (саможиттєвість, самокритичність), у тому числі й професійні.

ПАМ'ЯТКА КОУЧА

Коуч повинен:

1. Скласти перспективний план коуч-сесій в закріпленій групі.
2. Ознайомити підопічних здобувачів вищої освіти з: особливостями і основними вимогами навчального процесу за дистанційною формою; правилами внутрішнього розпорядку університету.
3. Познайдомитись індивідуально з кожним здобувачем групи. З'ясувати творчі здібності, нахили, вподобання тощо.
4. Проаналізувати взаємовідносини у студентській групі.
5. Визначити ситуацію з лідерами групи, їх позитивний чи негативний вплив на окремі мікрогрупи чи групу загалом. Підтримувати позитивний і стримувати негативний вплив.
6. З'ясувати, чи староста є формальним (неформальним) лідером у групі і як він справляється зі своїми обов'язками. Якщо призначений староста не є позитивним лідером у групі, ставити питання перед інститутом дистанційної освіти питання про його заміну.
7. Постійно проводити індивідуальну роботу з підопічними здобувачами та підтримувати зв'язки з їхніми батьками.